

Ikt. sz.: NOB-42/32-5/2023/AU

AU-1/2023. sz. ülés
(AU-1/2022-2026. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Nemzeti Összetartozás Bizottsága**
Autonómia Albizottságának
2023. december 11-én, hétfőn, 11 óra 53 perckor
az Országház Esterházy János termében (földszint 1.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Kárpát-medencei autonómia-körkép</i>	
<i>Előadók: Dr. Szili Katalin miniszterelnöki főtanácsadó, Kulcsár-Terza József parlamenti képviselő (Románia)</i>	5
<i>Dr. Szili Katalin tájékoztatója</i>	5
<i>Kulcsár-Terza József tájékoztatása</i>	11
<i>Hozzászólások</i>	14
<i>Dr. Szili Katalin reagálása</i>	16
<i>Kalmár Ferenc kiegészítése</i>	16
<i>Egyebek</i>	17
<i>Az ülés berekesztése</i>	18

Napirendi javaslat

1. Kárpát-medencei autonómia-körkép

Előadók:

Dr. Szili Katalin miniszterelnöki főtanácsadó
Kulcsár-Terza József parlamenti képviselő (Románia)

2. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Herczeg Tamás** (Fidesz), az albizottság elnöke

Dócs Dávid (Mi Hazánk), az albizottság alelnöke
Zsigó Róbert (Fidesz)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Tiba István (Fidesz) Herczeg Tamásnak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Sándor Tamás bizottsági munkatárs

Hozzászólók

Dr. Szili Katalin miniszterelnöki főtanácsadó
Kulcsár-Terza József országgyűlési képviselő (Románia)
Pánczél Károly (Fidesz), a Nemzeti Összetartozás Bizottsága elnöke
Kalmár Ferenc szomszédságpolitikáért felelős miniszteri különmegbízott
(Külgazdasági és Külügyminisztérium)

Tanácskozási joggal megjelent

Szászfalvi László (KDNP), a Nemzeti Összetartozás Bizottsága alelnöke

(Az ülés kezdetének időpontja: 11 óra 53 perc)

Elnöki bevezető, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

HERCZEG TAMÁS (Fidesz), az albizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok, hölgyeim és uraim! Megérkeztek, akiknek az érkezésére számíthattunk. Tisztelettel köszöntöm önöket a Nemzeti Összetartozás Bizottsága Autonómia Albizottságának mai ülésén. Köszöntöm alelnök urat, köszöntöm anyabizottságunk, főbizottságunk elnökét, köszöntöm képviselőtársaimat, és köszöntök mindenkit, aki megjelent a mai alkalommal, és külön megkülönböztetett szeretettel, tisztelettel köszöntöm első napirendi pontunk előadóit: Szili Katalint, a miniszterelnök úr főtanácsadóját és Kulcsár-Terza József képviselő urat.

Távolmaradását előzetesen írásban bejelentette Berki Sándor Párbeszédés képviselőtársunk és dr. Tiba István a Fidesz frakcióból. Tiba István képviselő urat én helyettesítem. 5 fős az albizottságunk, tehát 4 fővel - a jelenlévőkkel és a helyettesítéssel - határozatképesek vagyunk.

Tájékoztatom önöket, hogy a határozati házszabály értelmében a plenáris ülés kezdetéig, 13 óráig abba kell hagynunk, pontosabban véget kell, hogy érjen a bizottsági ülésünk, hiszen a plenáris ülés alatt bizottságunk nem folytathat ülést.

Szeretném tájékoztatni önöket még arról, hogy jelen vannak olyan országgyűlési képviselők a teremben, akik nem tagjai az albizottságnak. Javaslom, hogy tanácskozási, hozzászólási joggal vehessenek részt az albizottság ülésén. Kérdezem, hogy van-e ezzel kapcsolatban valakinek észrevétele. *(Nincs jelentkező.)* Ha nincs, akkor köszönöm ennek a tudomásulvételét.

Tájékoztatom továbbá az albizottságot, hogy az első napirendi pontunk előadói előzetesen jelezték, hogy szemléltető eszközt kívánnak igénybe venni. Kérem az albizottságot, hogy a napirendünket azzal fogadjuk el, hogy egyben engedélyezzük a szemléltetést is. Kérdezem az albizottságot, hogy elfogadja-e a korábban kiküldött napirendünket. Aki igen, jelezze! *(Szavazás.)* 4 egyhangú igen.

Napirendi pontjaink tehát a következők lesznek: egy Kárpát-medencei autonómia-körképet fogunk hallani, a Kárpát-medencei autonómiáról kapunk egy áttekintést Szili Katalin miniszterelnöki főtanácsadótól és Kulcsár-Terza József bukaresti országgyűlési képviselőtől; a második napirendi pontunk pedig az egyebek napirendi pont lesz.

Kárpát-medencei autonómia-körkép

Előadók: Dr. Szili Katalin miniszterelnöki főtanácsadó és Kulcsár-Terza József parlamenti képviselő (Románia)

Térjünk rá az első napirendi pontunkra, amely egy Kárpát-medencei autonómia-körkép lesz. Ismételten köszöntöm nagy tisztelettel előadóinkat, és mielőtt átadnám a szót, mondanám az albizottságunkról, hogy az Autonómia Albizottság 2012-ben jött létre, 2014-ig működött, aztán 2018-tól működött újra, én pedig a Jóisten kegyelméből - Pánczél elnök úr javaslatára és a Nemzeti Összetartozás Bizottsága döntése alapján - ez év októberétől töltöm be az albizottság elnöki posztját.

Köszönöm tehát, hogy eljöttek az előadóink, és nagy tisztelettel átadom a szót dr. Szili Katalinnak.

Dr. Szili Katalin tájékoztatója

DR. SZILI KATALIN miniszterelnöki főtanácsadó: Köszönöm szépen. Mélyen Tisztelt Bizottsági Elnök Úr, Albizottsági Elnök Úr! Tisztelt Képviselő Urak! Engedjék meg, hogy én is köszöntsem önöket, gratuláljak albizottsági elnök úrnak ehhez a szép

feladathoz, és én remélem, hogy a következő néhány évben sikerül néhány előrelépést tennünk ezen a területen. De mielőtt még az előadásomba belekezdenék, szeretnék néhány dolgot a képviselő urak számára is elmondani.

Egyrészt azt, hogy sokan nyilatkoznak arról, hogy mit tesz a magyar kormány az autonómia ügyében. Itt szeretném külön rögzíteni: azt, hogy az autonómia milyen formáját vagy hogyan szeretnék az egyes határon túli közösségeink, azt a közösségnek kell eldöntenie. Nyilvánvaló, ebben a magyar kormány segítséget tud nyújtani, támogatni tudja, ugyanakkor a közösségek helyett kitalálni és megküzdeni, ezt nem tudja. Én ezért is köszönöm önöknek azt, hogy erre a mai bizottsági ülésre meghívták Kulcsár-Terza József képviselő urat, aki a bukaresti parlamentben az elmúlt esztendőben már kétszer benyújtotta az autonómiastatútumot, de erről majd a képviselő úr nyilván szólni fog, hogy várhatóan mik ebben a következő lépések és az elképzelések.

Természetesen ez valamennyi határon túli közösségünket érinti, és hozzáteszem azt is, hogy amikor autonómiáról beszélünk, akkor többnyire a területi autonómiát szokta ez alatt mindenki érteni, holott a különböző kategorizálások értelmében nem csak és kizárólag területi autonómia létezik, - nyilván kulturális autonómia, személyi elvű autonómia, és sorolhatnám tovább - vannak más tipizálási módok is, amik adminisztratív autonómiáról vagy éppen azokról a közösségi és kollektív lehetőségekről szólnak, amik tulajdonképpen egy közösségnek egyfajta önrendelkezését jelentik.

Most látom, hogy épp a mai sajtóban is megjelentek olyan nyilatkozatok, amik korlátozott autonómiáról beszélnek. Én azt gondolom, hogy nekünk maradnunk kéne annál, hogy a tömbben élő közösségeink számára a területi autonómia, a szórványban élők számára a személyi elvű, illetőleg a kulturális autonómia megadásáért való küzdelem lehet a legfontosabb. Tehát ezeket jól kell látni akkor, amikor egyébként mi megfogalmazzuk az elképzeléseinket, illetőleg a magyar kormány támogatja azt, amit a közösségeink szeretnének. *(Előadását vetített prezentáció szemlélteti.)*

Én most egy ppt-ben szeretném egy kicsit önöket is - talán fogalmazhatnék úgy - egy kis sétára hívni, amelyben egyrészt szeretném bemutatni azt, ami ennek a nemzetstratégiai alapjait jelenti, illetőleg azt, hogy milyen ma a Kárpát-medence magyarsága az elmúlt évben lefolytatott népszámlálások kapcsán, és áttekintjük valamennyi közösségünket, hogy hogy állunk ezen a területen.

Így én elsősorban szeretném azokat az alapelveket ismertetni önökkel, amiket mi ebben képviselünk. Egyrészt azt, amit az elmúlt esztendőben megfogalmaztunk a 13 év nemzetpolitikájában, hogy minden magyar számít. Ez jelenti egyrészt azt is, hogy számunkra minden magyar fontos, bárhol éljen a világban, diaszpórában vagy éppen a Kárpát-medencében, tömbben vagy szórványban.

Ugyanakkor minden magyar számíthat ránk, ezért is, én azt gondolom, hogy óriási előrelépés, ami a MÁÉRT intézkedései között is, illetőleg az ott elhangzott kormányzati intézkedések között szerepelt. Gondolok itt például a beiskolázási támogatások 100 ezer forintra történő felemelésére, vagy éppen a Welcome Office, a Hazaváró Iroda létrehozására. Ezek szerintem olyan fontos finomhangolások az elmúlt 13 év nemzetpolitikájában, amik, álláspontom szerint, mára már oly mértékig segítik a nemzeti együttműködést, a nemzet együvé tartozását, amit, reményeim szerint, nincs már ember, aki újra szét tudna szedni.

A másik ilyen alapelvünk a szülőföldön boldogulás, gyarapodás és élés elősegítése. Ez elsősorban a Kárpát-medencében, egyébként a szülőföldjén élő magyarságot érinti, hiszen elsősorban az az alapelvünk, hogy mindenki élhessen magyarként a saját szülőföldjén, lett légyen kárpátaljai vagy éppen vajdasági, erdélyi, vagy sorolhatnám tovább a Trianon után a határon túlra rekedt nemzettársainkat.

És van egy elvünk még, ez a világ magyarságának az együttműködése. Elmondhatjuk, hogy mára már világnemzet vagyunk, Ausztráliától Kanadáig és Dél-Amerikától egészen Svédorszáig ott vagyunk mindenütt, a közösségeinket sikerült már a Diaszpóra Tanács keretében is egy asztalhoz ültetni. Így megvannak azok a közös döntések, melyeknek például az egyik eredménye - ezt csak azért mondom, mert volt olyan időszak, amikor olyan kritikákat hallottam, hogy nincs nemzetstratégiánk, jelentem, 2011 óta van nemzetstratégiánk -, hogy azok a lépések, amik az elmúlt 13 esztendőben történtek, azok e nemzetstratégia mentén történt gyakorlati lépések voltak, amelyben például szerepel az is, hogy a magyar kormány és Magyarország támogatja a határon kívül élő közösségeink öngazgatási, önkormányzati törekvéseit.

Azért fogok időnként szinonimát is használni, mert majd ki fogok arra térni, hogy vannak olyan szomszédos országok, ahol az autonómiát egyszerűen úgy tekintik, mint szitokszót, és mindenki azt gondolja, hogy ez részünkről, amikor erről szót ejtünk, akkor elszakadást jelent, holott Európában egy bevett önrendelkezési vagy öngazgatási forma akkor, amikor egy-egy terület autonómiájáról beszélnek, túl azon és figyelembe véve azt is, hogy ott, ahol autonóm közösségek vagy régiók vannak, gazdaságilag mindig sokkal fejlettebbek - ez kimutatható -, és húzzák magukkal a környező térségeket is.

Alaptörvényünk teljesen világosan fogalmaz abban, ami a kötelességeinket jelenti, ez pedig: felelősséget viselünk minden magyarért. Ezt sokszor el szoktuk mondani, hogy ez nem ugyanaz, mint amit az előző alkotmányunk megfogalmazott a „felelősséget érez” kérdésében, hiszen ez nem egy szubjektív, hanem egy teljesen követhető, ellenőrizhető és objektív fogalom. Elősegítjük a fennmaradását a közösségeinknek, támogatjuk magyarságuk megőrzését, egyéni és közösségi jogaik érvényesülését - itt erre külön is szeretném felhívni a figyelmet -, illetőleg a szülőföldön boldogulást és az együttműködést. Ezért is mondhatjuk azt, hogy a világ magyarsága 2023-ra már Trianon óta sosem látott módon él együtt, és megvan mindannyiunkban az a közös tudás is, hogy milyen irányba kívánunk a jövőben a nemzetpolitikában menni, illetőleg hogyan kívánjuk tovább finomhangolni ezeket a viszonyokat.

Tisztelt Képviselő Urak! Elnök Úr! Itt van egy áttekintés arról, hogy 2011-2021 között a népszámlálások alapján hogy alakultak különböző nemzetrészeinkben közösségeink tagjainak az arányai, így én azt gondolom, hogy érdemes egy részletesebb áttekintést is tennünk. Elsősorban a Romániában élő magyarság, az Erdélyben élő magyarság: 2022-re összesen 1 113 973-an vannak. Remélem, amióta ez a létszám nyilvánosságra került, azóta már többen, de ehhez figyelembe kell venni azt is, hogy valamennyi területen más-más metodika szerepelt a népszámlálás végrehajtására.

Romániában az első volt, hogy három hónapot adtak az önálló regisztrálásra online módon, utána három hónap volt arra, hogy számlálóbiztosok menjenek ki az egyes polgárokhoz, és azt követően, aki nem került be az összesen hathónapos regisztrálásba - ez körülbelül 2,48 millió ember -, őket hozzácsapták a meglévő népszámlálási adatokhoz. Ha elvonatkoztatunk attól, hogy ebből a 111 822 főből még körülbelül 4,5 százalék még magyar, tehát 1 113 973 fő. Ami érdekes, hogy ebből 977 450 magyar nemzetiségű vallotta magát magyar anyanyelvűnek is. Tehát ez azt jelenti, hogy többen vallották magukat magyar nemzetiségűnek, mint amennyien magyar anyanyelvűnek. Majd érdekes lesz még ez az adat a későbbiekben, más összefüggésekben.

Az erdélyi magyar érdekképviseleti szervek tekintetében is volt egy átalakulás. Két civil szervezetünk jelentős: a Székely Nemzeti Tanács, illetőleg az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács. Innen is szeretném üdvözölni az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanácsot, amelyik épp a hétvégén ünnepelte 20 éves évfordulóját. Politikai szervezetek: részben a Romániai Magyar Demokrata Szövetség, megalakult a Magyar Polgári Erő éppen

Kulcsár-Terza József vezetésével, illetőleg létrejött az Erdélyi Magyar Szövetség az Erdélyi Magyar Néppártból és a Magyar Polgári Pártból.

Itt szeretném elmondani azt, hogy összesen ma az erdélyi magyar területekre vonatkozóan két olyan autonómiastatútum létezik, amit annyiban tudtunk csak összefésülni, hogy már 2018. január 8-án az akkori három szervezet között egy megállapodást kötöttünk, amelyben rögzítettük azt, hogy az autonómiaigény, ami a területi autonómiaigényt jelenti, ez a történelmi Székelyföldet érinti. Ezt azért vetítettem ki önöknek, mert itt jól látszik a zölddel jelölt térség. Bár az RMDSZ statútumában három megye - Maros, Hargita és Kovászna megye - szerepel, de a megegyezés arra irányul, hogy ezt elfogadja mindenki, hiszen ez volt az elsődleges és legnagyobb különbség a két statútum között, bár megjegyzem, hogy mind a kettő egyébként a dél-tiroli autonómiastatútumot vette alapjául.

A másik, amiben született abban az általam említett megállapodásban megegyezés, ez pedig az, hogy az volt a nagy különbség még, hogy kell-e alaptörvényt vagy alkotmányt módosítani Romániában ennek a létrehozásához. A Székely Nemzeti Tanács álláspontja szerint nem szükséges, viszont az RMDSZ szerint szükséges az alkotmánymódosítás, így ebben is, és egyébként pedig Székelyföldnek területi, az összes többi magyarság számára - beleértve a partiumi törekvéseket is - a kulturális, illetőleg a személyi elvű autonómia az, ami az ő törekvéseikben szerepel.

Hozzáteszem, hogy mind a két alkalommal, amikor Kulcsár-Terza József a Székely Nemzeti Tanács autonómiastatútumát - amely a történelmi Székelyföldre vonatkozik, ahol egyébként ma is többségben vagyunk - benyújtotta, akkor minden alkalommal a román politikai osztály elsősorban azzal a kritikával illette a magyarságot, hogy mi etnikai autonómiát képzelünk el, holott egy székelyföldi öngazgatás bizonyára jót tehet nemcsak a térségnek, hanem gazdaságilag az egész erdélyi területnek, sőt hozzáteszem, Romániának is.

Azért itt meg kell azt is említenem, hogy közben párbeszédet is folytattunk a megyei elnökökkel, hiszen örömről szolgál, hogy a három elnök magyar, és a nagyvárosok polgármesterei is magyarok, ahol szorgalmaztuk azt, amit mi innen megtehettünk, hogy azokban a kérdésekben, amik a régióknak a ma meglévő jogszabályok szerinti kooperációját jelentik - gondolok itt például a turizmusra, kultúrára, oktatásra, közlekedésre, egyebekre -, véleményem szerint nyugodtan olyan régiós együttműködést folytathatnak, ami egy kvázi öngazgatást jelent mindannyiuk számára.

Én azt hiszem, hogy az a törekvés, amit Kulcsár-Terza József képviselő úr ebben képvisel, mégpedig az, hogy időről időre figyelmeztetni kell a romániai politikai osztályt arra, hogy ezt a lehetőséget Európában bárhol megadják, így, én azt gondolom, hogy nem ördögtől való az sem, ha erről egyáltalán elkezdünk tárgyalni, a fogalomhasználatról, arról, hogy ugyanazokat a fogalmakat értsük a különböző terminus technikusokon. Szerintem jó lenne, ha ebben egy sokkal inkább kooperatív-kész magatartást tanúsítanának.

A kisebbségvédelem területén még meg kell említenem - de ennek a részleteire időhiányban most nem térnék ki -, ami a Minority SafePack és a regionális együttműködést jelenti a Székely Nemzeti Tanács polgári kezdeményezésénél. Nyilvánvaló, hogy ezek is fontos lépései lehetnek annak, amik az önkormányzás irányába mutatnak, és a finanszírozás, a kulturális kooperáció tekintetében én sajnálatosnak tartom, hogy az Európai Unió Bizottsága egyszerűen mondva csinált indokokkal lesöpörte az asztalról a Minority SafePack-et. Bízom benne, hogy a Székely Nemzeti Tanács kezdeményezése egy következő Európai Parlament vagy Európai Bizottság elé kerülésnél sokkal szenzitívebb vezetéshez fog kerülni; bár az elmúlt négy-öt évet figyelembe véve már kezdem én is az illúzióimat veszíteni ebben a tekintetben.

A Vajdaság Autonóm Tartományánál külön ki kell emelnem, és akkor itt elsősorban kitérnék erre, ami a szerbiai adatokat jelenti. Itt is volt népszámlálás. Itt a magyar lakosság száma 2022-ben 184 442 volt - a 253 000 éppen a tíz évvel ezelőtti -, úgyhogy ott azért volt egy 70 ezres csökkenés. Itt azért érdemes nekünk is átgondolni, hiszen 13 százalékról 10,48 százalékra csökkent a magyarság létszáma, és azért ez egy elég sajtószerű helyzet, hiszen itt egy vajdasági autonóm tartománnyal állunk szemben, ami azért is különleges, mert ez az az autonóm tartomány, amelyik egy történelmi autonómiának tekinthető, hiszen magában az autonóm tartományban a többségi nemzet, tehát a többségi társadalom van többségben.

Tehát Vajdaságot többségben szerbek lakják, ugyanakkor a lakosságnak egy nagy része különböző nemzetiségekhez tartozik, tehát etnikailag sokszínű; itt jelezzük, hogy 25 különböző etnikai csoport szerepel itt, a régiónak 6 hivatalos nyelve van. Ebben érdemes kiemelni azt a rendszert, amelyet a szerb jogszabályok létrehozta, hogy minden egyes nemzetiségnek, etnikumnak megvan a saját nemzeti tanácsa, így a Vajdaság Autonóm Tartományon belül megvan a Magyar Nemzeti Tanács is, amely felhatalmazott arra, azt kell mondjam, hogy egy kiteljesedett kulturális autonómiát képvisel, sőt más tipizálások szerint egy adminisztratív autonómiát is, ahol kulturális, oktatási, médiakérdésekben teljesen önálló a közösség, és ezeknek a finanszírozásában is, egészen odáig, hogy meg tudták teremteni például a részarányos foglalkoztatást, hogy valamennyi településen a részarány szerint kötelesek foglalkoztatni a nemzetiségek tagjait.

Bízom benne, hogy Pásztor István elnök úr sajnálatos elvesztésével, Pásztor Bálint megbízott elnök úr vezetésével a mostani választáson újra sikeres lesz a vajdasági szervezetünk, politikai szervezetünk, és meg fogja tudni őrizni azt a status quót, amelyben ők a kormányzati részvételükkel tovább tudják finomítani ezt az autonóm rendszert.

Ha tovább tekintünk, most áttérnék a Felvidékre - mert eléggé szalad az idő velem -, itt a 2021-es adatok azt jelzik, hogy összesen csak 2000 fős volt a létszámcsökkenés. Itt egy másfajta metodika volt, ugyanis az volt a szlovák állam jogszabályai szerint a metodika, hogy lehetőség volt elsődleges nemzetiség és másodlagos nemzetiség megjelölésére, így, ha az elsődlegest és a másodlagost vesszük figyelembe, akkor tulajdonképpen alig kevesebb a magyarság létszáma, mint ami volt tíz évvel ezelőtt, együtt 456 154 fő. Ehhez képest nagyon érdekes, hogy itt viszont többen vallják magyar anyanyelvűnek magukat, mint amennyien magyar nemzetiségűnek vallották magukat - erről érdemes esetleg a bizottságban is egy további párbeszédet indítani -, és ma is összesen 8,5 százalékos a szlovákiai magyarság létszáma.

Hozzá kell tennem, hogy ezért tartom sajnálatosnak, hogy ebből képtelenek voltak a legutóbbi választáson egy 5 százalékos magyarságtámogatást elhozni, amit én sajnálatosnak tartok, már csak azért is, mert ha itt az autonómiát említjük, akkor hozzá kell tennem, hogy Szlovákiában - úgy, ahogy egyébként Romániában - sem szerepel államalkotó tényezőként a nemzetiség az alaptörvényben vagy az alkotmányban, ugyanakkor Szerbiában államalkotó tényezőként ismerik el az ott élő nemzetiségeket. Itt is volt arra törekvés, próbáltuk mi is iniciálni arra az ottani, a mára már létrejött Szövetséget, hogy vállalják föl azt, hogy a magyarság érdekében is, de a többi nemzetiséggel karöltve, próbáljanak egy olyan öngazgatási rendszert kialakítani, mint a magyarországi, és a területi nemzetiségi önkormányzatok mellett országos nemzetiségi önkormányzatot hozzanak létre. De igazából én úgy látom - meg kell, hogy fogalmazzam e helyt is azt a kritikát -, hogy az a politikai akarat hiányzott ehhez, ami ennek a véghezvitelét jelentette, holott kell, hogy valami olyan közösségi téma legyen,

ami összekovácsolja az ott élő magyarságot. Úgyhogy kíváncsian várom, a jövő évi EP-választáson hogyan fog a Szövetség működni.

A következő. A felvidéki magyarság érdekképviselőjénél a Magyar Közösség Pártjából, a Híd-Mostból és az Összefogásból jött a Szövetség, amelyből aztán a választások előtt kiváltak néhányan a Híd-Most részéről. Én remélem, hogy egy politikai innovációval sikerül majd a jövő évben sikeresebbé válniuk az európai parlamenti választáson.

Ha Kárpátaljára tekintünk, nyilván ott elsősorban, ami eszünkbe jut, az a háborús helyzet. Egyrészt el kell mondjam, hogy 2001 óta ott nem volt népszámlálás, bár az Európai Parlament már akkor előírta számukra, amikor 2017. szeptember 1-jétől az Európai Unió társult országa lett Ukrajna. Itt csak különböző felmérések alapján számoltuk vagy számolták ki, egy 2017-es felmérés alapján, amely szerint 130 000 fő a létszám, de hozzáteszem, ez egyszerűen csak egy becslése az ott élő magyarság létszámának.

Itt szeretném hozzátenni azt is, és friss információkat adni arról, hogy 2017. szeptember 5-étől kezdődően, amikortól az oktatási törvényt - egészen 2022 decemberéig számos törvényt - módosították, amelyben a nemzetiségek jogszűkítésére került sor, így most - ahogy ezt önök is tudják -, az elmúlt pénteken, 8-án egy olyan jogszabályt alkotott az ukrán parlament, hogy számos törvényben visszalépés történt a jogszűkítésekből, hiszen Ukrajna már az Európai Unió tagjelölt országa, tehát már nem társult ország. Hozzáteszem, amikor társult ország volt, akkor is a nemzeti kisebbségek védelme keretében ugyanazok vonatkoztak rá, mint egyébként egy uniós országra, tehát a diszkrimináció tilalma rájuk is vonatkozott volna, és nekik is be kellett volna tartaniuk.

Most ebben a jogszabályban, ami a visszaállítást jelentette, nem egészen a 2015 előtti állapotokat állították vissza, de számos helyen módosítás történt. Köszöntöm itt Kalmár Ferenc különmegbízott urat is, hiszen éppen ma kaptuk meg azt a tájékoztatást a Külügyminisztériumtól, amely elemzi a 8-án meghozott törvényben foglaltakat. Így például az oktatási törvény tekintetében a nemzetiségi oktatást engedélyezik különböző kitételekkel, de ugyanígy említhetném, például abban is előrelépés történt, hogy azokon a településeken, ahol legalább 10 százaléknyi nemzetiség él, ott a kétnyelvűséget használni kell, de ugyanígy említhetem azt is, hogy abban, ami a kisebbségi törvényben szerepelt, úgymond kötelező egyéni asszimiláció előírása, ezen is finomítottak. Tehát úgy látszik, hogy az európai uniós csatlakozási szándékuk végül is felülírta a jogszűkítési szándékaikat, úgyhogy ebben, én azt gondolom, további elemzéseket kell végrehajtanunk, de ez még közel sem fogadható el teljes egészében mintegy az ukrán csatlakozás feltétlen támogatásaként.

Horvátországban összességében tízezren, sőt magyarként 10 315-en jelölték meg magukat, ebből 7218-an vallották magukat magyar anyanyelvűnek, tehát akik még beszélnek is a magyar anyanyelvet. Itt megjegyzem, hogy 2011-ben még magyar anyanyelvűnek annyian vallották magukat, amennyien most magyar nemzetiségűnek.

Itt még kitérnék Szlovéniára, ahol szintén nem volt 2001 óta klasszikus népszámlálás. Szlovéniában azt a módszert vagy metodikát választották, hogy a statisztikai hivatal mobilitási adataiból következtetnek a népszámlálási adatokra.

Pontosan azért, mert jeleztem önöknek néhány olyan negatívumot, ami azért a szomszédos országokban érzékelhető - gondolok itt arra, hogy az alaptörvényekben vagy az alkotmányokban nem szerepel az ott élő nemzeti kisebbség államalkotó tényezőként, vagy hogy nem veszik figyelembe azt, hogy valakinek a nemzetisége elválhat az identitásától -, Kalmár úrral kidolgoztunk öt olyan alapelvet, amit már az Európa Tanács soros elnökeként előterjesztettünk, de amit külügyminiszter úr az ENSZ-ben is ismertetett, és amit, nagyon remélem, hogy a 2024 második felében

esedékes európai uniós elnökségünk alatt szintén nyilvánosságra, illetőleg az Európai Unió asztalára tudunk tenni.

Ez az öt alapelv: egyrésről a kisebbségek ügye nem belügy, hanem európai ügy. Ez látszik abból is, hogy például Ukrajna csatlakozása során azért meg kell hogy feleljen azoknak a standardoknak, amik egyébként az ott élő nemzeti kisebbségi közösségeknek az egyenlő jogai megadását jelentik.

A másik ilyen: az állampolgárság elválik a nemzeti identitástól. Nagyon érdekes, mert az Európa Tanács vezetői például értetlenül néztek, hogy ez mit jelent. Ez pontosan azt jelenti, hogy van olyan magyar nemzetiségű - mondjuk, Szlovákia és Ukrajna határán -, aki az elmúlt száz év alatt ötféle vagy hatféle állampolgárságot kapott, holott mindig is magyar identitású volt. Én azt hiszem, tudomásul kell venni, hogy ilyen létezik, és ezt nem mi akartuk így, hanem sajnos a nagyhatalmi döntések hozták ezt a sorsot néhány ember számára. Ugyanígy azt, hogy a nemzeti kisebbségvédelem alapja az identitáshoz való jog elismerése, azt, hogy szükséges az egyéni és a kollektív jogok megadása, ugyanis ha nincs kollektív jog, akkor sajnos minden olyan integrációs törekvés, amit az egyes országok végrehajtanak azzal, hogy integrálni óhajtják a nemzetiségeket, sajnos asszimilációhoz fog vezetni, mert nincs az a gát, ami segítené, hogy a közösségek megtartsák a saját identitásukat.

Végül, és nem utolsósorban el kell mindenkinek ismerni, és elő kellene írni, hogy ismerjék el államalkotó tényezőként valamennyi olyan országban, ahol őshonos nemzeti közösségek élnek, az ott élő nemzeti kisebbségi közösségeket. Én azt hiszem, ha tovább folytatódik ez, ami a migrációs kérdésekben az egyébként most otthont találó és Európában otthont kereső különböző migrációs közösségeket jelenti, ha ebben nem történik meg egy elválasztása az őshonos és a most otthont találó vagy kereső közösségeknek, akkor ez komoly problémákat fog hosszú távon okozni Európának is. Európának figyelembe kell venni, hogy a nemzeti kisebbségekkel való foglalkozás és a szabályozás hosszú távon is stabilitást jelenthet, másként fogalmazva, ha viszont ezt nem teszik meg, az mindig is konfliktusforrást jelenthet a jövőben is.

Itt szeretnék utalni arra, hogy a Nemzetpolitikai Kutatóintézetnél elindítottunk egy sorozatot, Erdély, Kárpátalja, Felvidék, Muravidék már elkészült, ami egy olyan kézikönyv, melyben szeretnénk segíteni az ott élő közösségeknek, hogy ismert legyen számukra, és tudják azt, hogy milyen jogaik vannak, mert én azt gondolom, hogy ez is egy fontos lépés ahhoz, hogy élni tudjanak azokkal a jogokkal, ami rendelkezésükre áll. Ezeket az összefoglaló köteteket online is hozzáférhetővé tettük a Nemzetpolitikai Kutatóintézet honlapján, ami azt jelenti, hogy ez egy elég flexibilis sorozat, szeretnénk, ha up-to-date lenne, tehát minden olyan változtatást, ami az ottani ország jogszabályi változásait jelenti, ezeket folyamatosan vezetné.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket. Köszönöm, elnök úr, és elnézést kérek, ha a 20 percet további 20 perccel túlléptem, megjegyzem, hogy így is csak a töredékét mondtam el annak, amit szerettem volna, de majd legközelebb folytatjuk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen a beszámolót, miniszterelnöki főtanácsadó asszony. Tisztelettel kérem Kulcsár-Terza József képviselő urat, hogy a napirendi pont második előadójaként mondja el gondolatait.

Kulcsár-Terza József tájékoztatása

KULCSÁR-TERZA JÓZSEF országgyűlési képviselő (Románia): Köszönöm szépen. Nagy szeretettel köszöntök mindenkit. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Elnök Urak! Tisztelt Képviselők! Tisztelt Elnök Asszony! Örvendek nagyon, hogy itt lehetek. Üdvözlöm a sajtó képviselőit. Nagyon fontos, hogy itt a sajtó, mert a sajtónak nagy a

szerepe. Ha a sajtó a közösség tudatára hozza mindazt, amit szükséges, hogy tudjon, akkor talán az autonómiakérdésben is hamarabb tudunk előrelépni. Köszönöm szépen.

Szeretettel köszöntök mindenkit. Jó érzés itt lenni. Jó érzés a székely zászlóval így szemben ülni. Bárcsak eljönne az a pillanat is, hogy Bukarestben - nem az irodámban, mert ott van székely zászló - legalább a bizottsági üléseken szerepeljen, és ott legyen a kisebbségek szimbóluma, mert mi nem kérünk semmi mást, csak azt, ami jár nekünk, nem sértünk ezzel senkit.

Mindjárt az elején szeretnék egy pontosítást, elnök asszony mondta a két statútumot. Jelen pillanatban tudomásom szerint hivatalosan csak egy statútum van, autonómiastatútum, mert az RMDSZ statútuma - ők azt mondják - nem végleges.

Egy picit visszamegyek az időben, és bemutatom azt, hogy mi is történt a román parlamentben az autonómiastatútum kapcsán. 2004-ben hat képviselő - Birtalan Ákos, Kovács Zoltán, Pécsi Ferenc, Szilágyi Zsolt, Toró Tibor és Vekov Károly - nyújtotta be a székelyföldi autonómia statútumát. Abban az évben a román parlament el is utasította. 2005-ben Garda Dezső és Sógor Csaba RMDSZ-es szenátorok, illetve képviselők nyújtották be a statútumot, és érdekes módon ezt csak 2012-ben utasították el véglegesen. S akkor történt meg - ne bántsak meg senkit! -, az a szégyenletes pillanat, amikor a magyar képviselők egy része nem vett részt ezen az ülésen; kivonultak.

2017-ben egyedül, jómagam nyújtottam be a Székely Nemzeti Tanács által kidolgozott autonómiastatútumot. Elég nehéz pillanat volt, mert nagy volt a nyomás rajtam is. Én már év elején azt mondtam, hogy abban az évben be fogom nyújtani, és már várta a sajtó, mindenki várta, hogy de mikor, mikor? Volt egy másik nyomás a magyar képviselőtársaim részéről, hogy akkor az mégsem lesz jó, mi fog történni, fog-e valami rossz történni. Hát, nem történt semmi rossz, én azt gondolom, csak jó történt.

A román parlamentben tárgyalták az autonómiastatútum sorsát, persze elutasították végül, de azt tudni kell, hogy Izsák Balázs elnök urat meghívtam, és fel is tudott szólalni a bizottsági ülésen, meg tudta védeni, ki tudott állni velem együtt a statútum kapcsán. Jó volt látni az RMDSZ-es és a magyar képviselők kapcsán is, hogy egyként kiálltunk, egyként kiálltak ők is, mindenki felvállalta és mindenki a statútum és az autonómia mellett beszélt; szóval, ez nagyon fontos volt.

A közigazgatási bizottságban volt olyan román képviselő, aki tartózkodott, az emberi jogi bizottságban volt olyan képviselő - román képviselőről beszélek -, aki megszavazta, és azt mondta, igen, nektek, magyaroknak, a székelyeknek miért nem jár? Én akkor éreztem, hogy miért kellett ilyen sokáig várni, miért nem lépünk ebben a kérdésben. És igen, még egyszer, jó volt látni az RMDSZ-es és a magyar képviselőtársaim kiállását, és volt olyan képviselő, aki igazán kőkeményen megvédte az autonómia sorsát.

2019-ben újból benyújtottam, ekkor Biró Zsolt elnök úrral, akkori MPP-elnök úrral ketten nyújtottuk be. Itt volt egy érdekes pillanat, ugyanis 2020-ban jött a Covid, és a statútum az első házon hallgatólagosan átment, mert minket hazaküldtek, aztán meg nem tudtuk megvédeni sem, és nem történt semmi. Letelt a határidő, a statútum átment, és ekkor volt az a pillanat, amikor Johannes úr kiállt, és azt mondta: Jó napot kívánok, PSD! Szóval, ha nincs statútum, akkor nincs ez a „Jó napot kívánok, PSD!”, és talán nyugaton nem tudják meg, hogy valami történik ott Székelyföldön, Erdélyben vagy Romániában, vagy ki, hogy fogalmaz. Persze utána gyorsasággal leszavazták - rendkívüli ülés, online, mindent megtettek, leszavazták -, de a lényeg az, hogy történt valami. Ha nincs benyújtva, akkor nem történik semmi.

Hol a különbség az akkori pillanat és a mostani pillanat között? 2017-től errefelé arról beszélgettek, hogy alkotmányellenes és határmódosítással jár az autonómia, most másképp és mást mondanak. Most azt mondják, hogy Székelyföld nem létezik. És miért mondják ezt? Hát, azért mondják ezt, mert itt az utolsó példa, Korzika esetén

Emmanuel Macron elnök úr azt mondta, hogy kell tárgyaljanak Korzika autonómiájáról. Szóval, most már nem tudja elmondani a román vezetés, a román társadalom vagy a román titkosszolgálat, hogy nem kell beszélni, vagy hogy az autonómia nem jár. Most arról próbálnak beszélni - ezt meg kell nézni a sajtóban, és ezt a román parlamentben is naponta elmondják -, hogy Székelyföld nem létezik.

Szóval, nekünk ezért nagyon fontos, hogy összefogjunk, és nemcsak mi, székelyek vagy erdélyi magyarok, hanem a Kárpát-medencében és a világon élő magyarok, hogy tudatára hozzuk a világnak, hogy Székelyföld igenis létezik, Székelyföld volt, van és lesz. Én így szoktam a felszólalásaimat befejezni ott Bukarestben, így, magyarul, és mostanában visítanak - nem tudom, miért, biztos, mert nem értik -, de értik, mert elmondom románul is, de visítanak, hogy nincs, no existe Székelyföld. Székelyföld van, volt és lesz is, ezért fogunk harcolni.

Egy nemzetközi turnén, körúton is részt veszek - köszönet elnök asszonynak is -, Gagauziában is voltunk, és azzal a helyzettel sem tudnak mit kezdeni a románok. Ők beszélgetnek Románia-Moldávia csatlakozásáról, és pont tegnap is olvastam, hogy ez megint napirenden van, és hátha sikerül, s megkérdeztem tőlük, hogy jó, jó, de ha ez megtörténik, mit tesznek a gagauz autonómiával? Elveszitek tőlük? Nem azt kérdeztem, hogy nekünk miért nem adtok, hanem hogy elveszitek tőlük? És sakk-matt, nem tudnak válaszolni. Érzik ők, hogy nekünk igazunk van, de nem akarnak tárgyalni róla. Most két hónapja - pontosan október 4-én, ha jól emlékszem - Johannis elnök úrnak írtam egy hivatalos levelet, és arra kértem, hogy tárgyaljunk az autonómiáról, mert ha a francia államelnök tárgyal az autonómiáról, akkor Johannis miért ne tárgyalna. Önök mit képzelnek, kaptam választ? A mai napig nem. De persze ezt nem fogom abbahagyni, most jön január, fölhívom naponta, hogy akkor mi van a válasszal, aztán kimegyek a sajtó elé, szóval, ez egy türelemjáték. Én érzem - higgyék el önök, másképp nem tenném -, hogy meg fogjuk nyerni ezt a játékot.

Akkor nagyon sokan föltették a kérdést, hogy most hogyan tovább, be kell-e nyújtani ötödször az autonómiastatútumot. Önöknek mi a véleménye? Nekem az a véleményem, hogy igen. És mi történik? Sokszor hallottam magyar politikusokat, erdélyi magyar politikusokat is, akkor azt fogják mondani, hogy ezek oroszpartiak. Bocsánat! Akkor Emmanuel Macron oroszpart? Vagy én nem értem ezt az összefüggést. Én azt gondolom, hogy igen, ez is egy jó pillanat, hogy nyújtsuk be Bukarestben az autonómiastatútumot, és álljunk ki mellette, mert telik az idő, és igazán porlunk, lassan, mint a szikla, de ennek nem lesz eredménye, ha nem fogunk dolgozni érte.

Azt sem kell elfelejteni, hogy jövőre választási év van Romániában, és törvénytervezet van benyújtva, hogy a választási küszöböt emeljék meg 5 százalékról 7 százalékra. Annak ellenére, hogy mi történik velem, lesz-e összefogás a magyar pártok között, vagy nem lesz - de kell legyen! -, a magyar képviselő nem szűnhet meg. Ha megszűnik, akkor nincs végünk, de akkor nagyon nehéz helyzetbe kerül az erdélyi magyarság s a székelység. Szóval, nekünk oda kell nagyon figyelni, és én azt látom, hogy össze kell fogjunk - kicsi, nagy párt, mindenki össze kell fogjon -, minden magyar számít, mert másképp nem megy.

Nekünk egy a célunk, hogy minket ne seperjenek el. Meg kell nézni, amikor magyar ügyről van szó, ott nem számít, hogy liberális párt, szociáldemokrata párt vagy most a feljövőben lévő román nacionalista párt, ők összefognak, ők össze tudnak fogni ellenünk, mi meg akkor haragszunk, mert nem tudom, a társunk valamit mondott. Ezeket el kell felejteni! A nemzetért tűzbe kell menni, össze kell fogni!

(Jelzésre:) Telik az idő, igen, én is néztem. Elnök asszony előadása nagyon jó volt, és köszönöm szépen elnök asszonynak még egyszer, mert igazán annyit tesz az

autonómiáért, és jön, megyünk és harcolunk. Én arra kérem önöket is, amennyiben tudnak, segítsenek, ha jó ötlettel vagy kézfogással, az is sokat számít.

Közeledik a pillanat, hogy be fogom nyújtani, vagy be fogjuk nyújtani - meglátjuk, hogy hányan fogjuk aláírni - a statútumot a román parlamentben. Nem az számít, hogy hányan írjuk alá és nyújtjuk be, az számít, hogy hányan állunk ki mellette, és végső sorban persze, hányan szavazzák meg. A nemzetközi porond nagyon fontos, itt önök tudnak segíteni, a magyar kormány tud segíteni. Azt gondolom, hogy amit mi kérünk, senki ellen nem irányul, hanem magunkért. Köszönöm szépen. Ha bármilyen kérdés vagy vélemény van, állok rendelkezésre. Köszönöm szépen.

Hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr, a tájékoztatót. Elsősorban önmagamot figyelmeztetve a szűkös időkorlátainkra, tisztelettel kérdezem a bizottság tagjait, illetve a hozzászólási joggal rendelkező jelenlévőket, hogy van-e kérdésük, van-e valami, amit hozzátennének az elhangzottakhoz. *(Jelzésre:)* Dócs képviselőtársam!

DÓCS DÁVID (Mi Hazánk), az albizottság alelnöke: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Főtanácsadó Asszony! Köszönöm szépen a szót. Köszönöm szépen ezt az igen részletes beszámolót. Én azt gondolom, el szoktam mondani, ha a magyar kormány munkájában valamit el kell ismerni, akkor az a nemzetpolitika. Azt gondolom, hogy ezen a téren jó úton járunk, hiszen mérhető, számokban kifejezhető adatok és javulás tapasztalható az elmúlt időszakban.

Az autonómia egy nagyon kényes kérdés, mint ahogy azt önök is felvázolták, de én azt gondolom, hogy nem lehet megalkudni egy korlátozott autonómiában, hanem ha autonómiáról, önrendelkezésről van szó, akkor a lehető legtöbbet kell mindig kiharcolni a gúnyhatáron túl szakadt magyar honfitársainknak is. Hiszen az elmúlt több mint száz év igazán megpróbálta őket - teljesen mindegy, hogy melyik országrésről beszélünk, amelyik elszakadt hazánktól -, és most technikailag egy másik országban élnek.

Azt gondolom, hogy jól mutatja most talán az ukrán nyelvtörvény is, hogy ha valamit el szeretnének érni, akkor nekik is engedni kell. Én azt gondolom, hogy ezt a fajta politikát kell a jövőben folytatnunk a többi országgal szemben is, amelyek a szomszédunkban élnek, és amelyeknek a nemzetét lényeges számú magyar állampolgár, vagy ha nem is állampolgár, de magyar nemzetiségű ember gyarapítja.

Éppen ezért nem kérdés, hogy természetesen a mi pártunk, a Mi Hazánk Mozgalom mindenben támogatja ilyen törekvéseiben a magyar kormányt, hiszen nekünk is ugyanolyan fontosak a külhoni magyarok, mint a magyar kormánynak. A Szabó Dezső-i gondolatokat pedig nem szeretném saját szlogenként elcsépelni, de azt gondolom, hogy az egyik vezérlő elvünk, tehát én úgy gondolom, hogy mindannyian felelősek vagyunk minden magyarért. Köszönöm szépen a szót.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Elnök úr!

PÁNCZÉL KÁROLY (Fidesz): Köszönöm szépen. Ha már az albizottság jóváhagyta, hogy mi is megszólalhatunk, akik nem vagyunk az albizottság tagjai, élnék ezzel a lehetőséggel. Nagyon szépen köszönöm a tájékoztatót. Külön szeretném megköszönni főtanácsadó asszonynak abban a minőségében is mint volt házelnök asszonynak, mint a KMKF alapító elnök asszonyának, hogy gyakorlatilag sok-sok évtizede viszi a nemzetpolitikát a vállán, időnként erős szembeszélben. Azt gondolom, hogy most, 2010 óta talán a saját személyes munkájában is több támogatóra talál.

Köszönöm képviselő úrnak a tájékoztatóját, és hogy nem adja fel, hogy újra és újra beadja ezt a statútumot.

Azt szeretném elmondani mind a két tájékoztatóval kapcsolatban, hogy a végső konklúzió az, hogy csak magunkra számíthatunk. Tehát fontos arról beszélni, hogy Bukarestben ott vagyunk-e a parlamentben, fontos arról beszélni, hogy mi történt Felvidéken ismét, mind a két helyen elmondható meg a többi szomszédos országban is, hogy csak magunkra számíthatunk. Nem bízhatunk román pártokban, nem bízhatunk szlovák politikusokban. Ha nem vagyunk ott Pozsonyban, ha nem vagyunk ott Bukarestben, akkor bizony senki nem fogja ezeket az ügyeket előterjeszteni, és ott a parlament elé vinni.

Szomorúan kell megállapítanunk azt is, hogy bár közeleg az európai uniós csatlakozásunk 20. évfordulója, ott is elmondhatjuk ezt, hogy csak magunkra számíthatunk. Hiába vannak olyan szép dekrétumai az Európai Uniónak, mint a polgári kezdeményezések ügye, nemcsak a mi ügyünket, szinte mindent lesöpörnek. Tudjuk, hogy a Minority SafePack kapcsán már-már győzelemként értékeltük a sok százezer anyaországi meg határon túli elszakított országrészek magyarjai is meg mindenki, akit sikerült Európában rávenni az aláírásra, hogy megvan a több mint egymillió aláírás, az Európai Parlament úgy is döntött, hogy a Bizottság foglalkozzon vele és alkosson jogszabályt, és a Bizottság lesöpörte az asztalról. Azóta sem tudjuk, hogy mi lesz a sorsa, és mi lesz a Székely Nemzeti Tanács kezdeményezésének a sorsa. A lényeg az, hogy csak magunkra számíthatunk.

Szlovákiában is az a helyzet, hogy az ottani 8 százaléknyi magyarságnak meg kéne tudni ugrani azt az 5 százalékos küszöböt, és a bukaresti magyar képviseletet meg egész egyszerűen meg kell tartani a következő évi választásokon, mert senki nem fog szót emelni értünk. Ha körülnézünk a szomszédos államok területén, akkor azt látjuk, hogy ott kell lennünk a törvényhozásban, meg kell lenni valami különleges, kölcsönös érdekeknek, ami alapján kijöhet valami kedvező helyzet.

Horvátországban és Szlovéniában azért vannak hellyel-közzel jó egyéni és közösségi jogaink, mert már nem vagyunk tényezők. Mondjuk ki őszintén, az a párezer ember - most itt latolgatjuk, hogy hatezer vagy tízezer - már nem veszélyforrás a többségi államnak, nyugodtan megadja a jogokat.

Más volt a helyzet Szerbiában, hiszen Szerbia is bizony bő egy évtizeddel ezelőtt körülnézett, és szövetségest keresett. Hát, kit talált volna magának, mint Magyarországot, aki ráadásul már az Európai Unió tagja. Volt egy kölcsönös érdek, és lám, ma ez alapján elmondhatják a délvidéki magyarok, hogy jó magyarnak lenni Szerbiában, mint ahogy egyébként elmondhatják a magyarországi szerbek is, hogy jó szerbnek lenni Magyarországon; hál' Istennek. És nagyon nagy baj van Szlovákiában és Romániában, szerintem Szlovákiában még nagyobb baj van, csak kevesebbet szoktunk róla beszélni, ott még a kollektív bűnösség élő törvény, ott még tiltják a kettős állampolgárságot! Ehhez képest Romániában, bár sokszor rosszabbnak látjuk a helyzetet, de ebben a tekintetben mégis jobb.

Tehát csak magunkra számíthatunk, csak a saját képviseletünkre, és ne felejtjük el soha azt, hogy az autonómia, bárhogy is nevezzük - ahogy főtanácsadó asszony is célzott erre, hogy van, ahol ezt csak önkormányzatiságnak lehet hívni vagy önrendelkezésnek, hívjuk bárminek is -, tulajdonképpen nem ez a cél, ez egy eszköz ahhoz, hogy mi, a magyar nemzet megmaradjunk, meg boldoguljunk és gyarapodjunk ott, a szülőföldön, és mindannyiunknak, azt gondolom, a következőkben is ezért kell dolgozni.

Nagyon-nagyon szépen köszönöm, hogy itt lehettem, elnök úr, és köszönöm szépen a tájékoztatót még egyszer.

ELNÖK: Köszönöm szépen, elnök úr. Szeretném kérdezni az előadóktól, hogy van-e valamilyen válaszuk.

Dr. Szili Katalin reagálása

DR. SZILI KATALIN miniszterelnöki főtanácsadó: Köszönöm szépen. Köszönöm szépen az elismerő szavakat, és egyrészt az, amit Kulcsár képviselő úr mondott, hogy Székelyföld létezik, azt gondolom, ezt látni kell. Tehát azt gondolom, az egy fontos dolog, hogy eddig arról beszéltek a román politikusok, hogy autonómiáról nem lehet szólni, de ma már azt mondják, hogy Székelyföld nem létezik, mert így akkor már autonómiáról sem kell beszélni; ez azért egy elég jelentős változás az ő politikai hozzáállásukban is. Én maximálisan támogatom azt, amit Kulcsár képviselő úr tesz, hogy folyamatosan az egyébként Nagy Károly-kitüntetéssel rendelkező köztársasági elnöküket próbálja ezzel úgy is, mint aki egyébként szintén kisebbséghez tartozik, szólásra bírni.

Amit szeretnék még ehhez elmondani, hogy beszéltem arról bizottsági elnök úrral és albizottsági elnök úrral, túl azon, hogy jövő évben, 2024-ben 20 éve lesz, hogy az Európai Unió tagjai vagyunk, 2024 lesz az az esztendő, amelyik az én életemben is egy olyan pont, amit szerintem nagyon okosan kéne felhasználnunk, hiszen 800 éves lesz az Andreamum. 1224-ben II. András az erdélyi szászoknak önrendelkezést biztosított egy dokumentumban. Én azt gondolom, hogy nekünk, akik egyébként a második félében elnökök leszünk, erre azért figyelmeztetni kéne majd a megválasztandó, új európai parlamenti képviselőket is, hogy ők 30 éve nem tudtak azért tenni egy jottányit sem, amit a mi őseink már 800 évvel ezelőtt biztosítottak, és szerintem érdemes ezzel kapcsolatosan akár az albizottsággal, illetőleg a bizottsággal is egy kooperációt kialakítanunk.

Tisztelt Elnök Úr! Azt gondolom, azt szokták mondani, hogy nacionalista az, aki jogot sért, patrióta az, aki jogot véd, hát, mi merjünk magyarok és patrióták lenni! Tehát, én azt gondolom, hogy nekünk az a feladatunk, hogy ebben segítsük a határon kívül élő nemzettársainkat.

(Jelzésre:) Közben Kalmár úr itt jelezte, hogy lenne három mondata, ha adna arra a bizottság lehetőséget, azt mondta, az ukrán törvénnyel kapcsolatosan szeretne megosztani valamit, amivel a közös tudást segítené. Nem tudom, erre önök biztosítanak-e lehetőséget, én kötelességemnek éreztem, hogy ezt jelezzem önöknek. Köszönöm.

Elnök úr, szívesen jövök következő alkalommal is, szerintem a félévenkénti találkozás jót tenne mindannyiunk lelkének is ezen a területen.

Kívánok áldott ünnepet, elcsendesedést és egy sokkal békésebb és sokkal biztonságosabb jövő esztendőt minden magyar nemzettársunknak, és önöknek is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Én pedig szeretném kérdezni, hogy a bizottság hozzájárul-e ahhoz, hogy szót adjunk Kalmár Ferenc úrnak. *(Szavazás.)* Igen. Parancsoljon!

Kalmár Ferenc kiegészítése

KALMÁR FERENC miniszteri különmegbízott (Külgazdasági és Külügyminisztérium): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselő Urak! Tisztelt Elnök Asszony! Van ezzel az új ukrán törvénnyel egy olyan probléma, amiről önöknek feltétlenül tudniuk kell. Nagyon örülünk annak, hogy ezek az oktatásra vonatkozó százalékos tételek megszűntek, de van benne egy svédcsavar, ugyanis a törvény leutalja az iskolák vezetésére azt a döntési jogot, ha úgy gondolják, hogy több

tantárgyat kell tanítani ukránul, nyugodtan megtehetik. Itt az a probléma, hogy olyan, hogy magyar iskolarendszer, az megszűnt, nincs. Ez azt jelenti, hogy ukrán iskolarendszer van, az ukrán hatóságok azt neveznek ki igazgatónak, akit akarnak, és itt van a munkácsi példa, amikor a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola igazgatóját elmozdították, odajött egy igazgató, aki nem is tud magyarul. Én azt várom, hogy ő majd megmondja, ha nincs is a törvényben 50 százalék vagy 60 százalék, de majd meg fogja mondani, hogy igenis ebben az iskolában ennyi vagy annyi tantárgyat kell ukránul tanítani. Ez egy olyan svédcsavar, ami azért be van építve ebbe a törvénybe, és ezt jó, ha tudjuk. Köszönöm.

DR. SZILI KATALIN miniszterelnöki főtanácsadó: Köszönöm szépen. Én azt javasolom, elnök úr - bocsánat, hogy ilyen tesztek, nem élhetnék ilyen partvonalról -, szerintem meg kellene kérni a szomszédságpolitikai feladatokért felelős különmegbízott urat, hogy azt az elemzést, amit készített a Külügyminisztérium számára, esetleg juttassa el a bizottsági elnök uraknak és ezen keresztül pedig a képviselő uraknak. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Úgy gondolom, hogy ez kiváló gondolat, eljárunk majd ebben az ügyben.

Tisztelt Bizottság! Tisztelt Előadók! Főtanácsadó asszony tulajdonképpen a nemzetstratégia prioritásaként, fundamentumaként mondta, hogy részben minden magyar számít, részben pedig, hogy a szülőföldön maradás, az az elsődleges mindenki számára, illetve hogy nélkülözhetetlen a világ magyarságának az összefogása, amit Dócs képviselő úr mondott, az pedig tulajdonképpen egy technikai, pragmatikus és nélkülözhetetlen eleme a dolognak.

Főtanácsadó asszony 2012-ben nyilatkozott arról, hogy a nemzetpolitika, illetve az autonómia kérdése - akár egyéni, akár közösségi jogokról beszélünk - akkor lehet eredményes, akkor tudunk sikereket elérni, ha a pártok fölött álló elemeként kezeljük a politikának. Látunk ellenpéldákat, hogy milyen rossz az, amikor nem így van, és látunk jó példákat arra, hogy milyen sikeres tud lenni, amikor ez így van.

Annyit még elmondanék, hogy meglehetősen rossz volt ezeket az adatokat, az általunk egyébként ismert adatokat, tényeket látni, újra szembesülni azokkal a demográfiai adatokkal, lélekszámbeli eltérésekkel, amik az előző évtizedekhez képest láthatók, de amit képviselő úr mondott, az az én lelkemnek záró kijelentésként nagyon jól esett, mégpedig az, hogy ezt a játékot - idézőjelben - meg fogjuk nyerni.

Nagyon szépen köszönöm a tájékoztatót, tudomásul vesszük a tájékoztatót. Ezzel ezt a napirendi pontot lezárom.

Egyebek

Tulajdonképpen már a tiltott időzónában vagyunk. A második napirendi pontunk az egyebek. Főtanácsadó asszony elmondta már azt, amit én magam is szeretnék mondani az egyebek napirendi ponthoz tartozóan, ez pedig az, hogy szeretnék egy kicsit dinamizálni ennek az albizottságnak a munkáját. Ez azt jelentené, hogy talán májusban lenne a következő albizottsági ülésünk.

Van-e még valakinek a második napirendi ponthoz hozzátennivalója? *(Nincs jelentkező.)*

Az ülés berekesztése

Amennyiben nincs, akkor nagyon szépen köszönöm a részvételt minden jelenlévőnek. Képviselőtársaimnak a mai délutánhoz jó parlamenti munkát kívánok! Áldott karácsonyt, jó egészséget kívánok a következő esztendőre! Köszönöm szépen.

A bizottsági ülést bezárom.

(Az ülés befejezésének időpontja: 13 óra 04 perc)

Herczeg Tamás
az albizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Bihariné Zsebők Erika